

[Knud Kristensen.]

at Sverige stiller sig mere på et neutralitetsgrundlag, altså med afvisning af forhandlinger vestpå om videregående ordninger end af rent økonomisk art, hvorimod Norge måske eller med sikkerhed kan ventes at ville stille sig mere velvilligt og sympatisk overfor, har mere interesse i forhandling vestpå, når disse ting skal ordnes. Hvor står den danske regering? Hvilken indsats vil den gøre i disse forhandlinger? Vil den være orienteret i vestlig retning som Norge, eller vil den stille sig på et neutralitetsgrundlag? Det ønsker vi, regeringen giver os besked om her eller andetsteds.

Formanden: Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft har ordet for en kort bemærkning.

Ole Bjørn Kraft: Til statsministeren: når jeg citerede Holger Drachmanns digt, „Vi vil fred her til lands, Sankte Hans, Sankte Hans“, var det sandelig hverken for at håne digteren eller ministeren, som jeg begge værdsætter højt. Dels var det, fordi der var en lille vittighed deri, som jeg vanskeligt kunne stå for, dels og først og fremmest var det for at sige til den højtærede statsminister, at når hans udtalelser om landets udenrigspolitik kunne sammenfattes i disse sætninger af Holger Drachmann, kunne enhver se, at heri lå ikke nogen tilkendegivelse eller definition af, hvad dansk udenrigspolitik i virkeligheden er. Mon statsministeren ikke vil give mig ret i, at denne udtalelse „Vi vil fred her til lands“ er en udtalelse om udenrigspolitik, som alle stater vil være rede til at afgive ved enhver lejlighed, men at man ikke derigennem får nogen- somhelst karakteristik af, hvilken udenrigspolitik landene i virkeligheden ønsker at føre.

Når jeg fremsatte min kritik, skyldtes det ikke mindst statsministerens udtalelse om, at man fulgte den samme linie, som man havde fulgt fra samlingsregeringens dage over venstreministeriet til den nuværende med den samme udenrigsminister siddende i de to sidste ministerier. Det var en udtalelse, som kun kunne tilsløre de virkelige forhold. Det er nemlig ikke muligt at påstå, at den udenrigspolitiske virkelighed i dag er den samme, som den var i befrielses-sommeren, eller i dag er den samme, som den var i året 1946; tværtimod kræver den en anden udenrigspolitik, et andet mål, en anden retning end den udenrigspolitik, som i og for sig blev accepteret i alle stater, alle vestlige demokratiske stater i tiden umiddelbart

efter krigens afslutning, hvor man havde helt andre forventninger og forhåbninger til udviklingen i verden end dem, man har i dag, forventninger og forhåbninger, som man med smerte må erkende ikke længere har noget med virkeligheden at gøre. Jeg tror, at statsministeren selv forstår dette. Statsministeren og udenrigsministeren har ved andre lejligheder dog i nogen måde givet udtryk herfor, men netop derfor virkede det urigtigt, svagt, når man ved denne debat vendte tilbage til formler af en så stor almindelighed og så ofte gentaget, at det måtte skabe en usikkerhed med hensyn til, hvad vor retning er.

Jeg vil sandelig ikke forlange hverken af den højtærede udenrigsminister eller den højtærede statsminister, at de skal afgive en erklæring om, at vi skulle give et tilbud om tilslutning til overenskomster mellem andre stater på et tidspunkt, hvor disse overenskomster stadigvæk befinder sig under forhandling, hvor vi ikke har fået noget tilbud om at deltage, og hvor vi ikke kender forpligtelserne, der knytter sig dertil. Men jeg mener, det ville være muligt at fremsætte en udtalelse, der klart kunne vise, hvordan vor holdning er overfor de bestræbelser, som her udfoldes. Det er muligt, at de højtærede ministre ikke kunne gå så langt, som jeg mente en oppositionsleder var berettiget til, og som jeg gav udtryk for i min tale, men jeg kunne også have henvist både den højtærede udenrigsminister og den højtærede statsminister til den tale, den norske udenrigsminister holdt — det var vist den 30. oktober. Her lykkedes det den norske udenrigsminister uden på det nuværende tidspunkt på nogen måde at binde sit land i sin tale at klarlægge, hvorledes den verdenspolitiske stilling var, hvilke konsekvenser den kunne komme til at drage efter sig også for Norge, og hvorledes Norges stilling var på det nuværende tidspunkt og under den udvikling, som fandt sted.

Hvis den højtærede udenrigsminister havde holdt en tale i lighed med den norske udenrigsministers tale, ville han ikke være blevet udsat for den kritik fra forskellig side, som nu er blevet fremført. Jeg beklager, at statsministeren og udenrigsministeren i deres svar har fortsat med at sige ting, som vi alle er enige om, og som angiver den naturlige baggrund og den naturlige farve for vor udenrigspolitiske holdning, men som giver det indtryk, at vi ikke har noget mål, og at vi ikke øver nogen indsats.

Jeg vil gerne sige, at netop i denne tid, hvor vi forhandler om det nordiske samarbejde — hvor regeringen ved, den har et